

No. **13-14**

Joi 6 Ianuarie 1938

C • R • I

CURIERUL RECREATIILOR INTELECTUALE

Șahul și matematicile

Sunt câțiva ani de atunci, se zvonea că un jucător din Nancy ar fi descoperit mijlocul de a aplica algebra în șah!

Evident, în acest caz, o problemă de șah devenea (Doamne câtă fericire!), soluția mecanică a unei ecuații.

Dar... se mai spune că un grup de matematicieni care ar fi avut cunoștință despre acest lucru, nu prea ar fi dat faptului nici o importanță!

Și cum prejudecățile în șah sunt atât de felurite și de multe, socotim că ar trebui să lăsăm snoavele de o parte, să analizăm chestiunea serios și — dacă se poate — odată pentru totdeauna!

Trebuie să precizăm din capul locului, că există o diferență capitală, între șah și matematici.

Matematicile nu admit decât convențiunea nomenclaturei și a scrisului simbolic în genere și nu sunt compatibile cu nici o convenție de fapt!

Prin convenție de fapt, înțelegem *aci*, pe toate acelea care vin din arbitrar sau din bunul gust al născocitorului acestei convenții.

Nu este tot acesta cazul cu atât de cunoscutele convenții matematice, care sunt în definitiv un limbaj special al acestei științe. (În algebra, convențiile de scris sunt semnele și simboalele). Ori, din pricina raționamentului deductiv se știe că matematicile se fundează pe un foarte mic număr de axiome, evidente prin ele înșile și natural, independente de voința noastră. Iar algebra, nu este în fond decât o scriere comodă, dacă vrei stenografică, lăsând însă totul vizibil și pretându-se la tot felul de manipulații care conduc la soluții, fără a adăuga sau scădea, ceva. În ceea ce privește raționamentul șahist, el se apropie într'un fel, de raționamentul matematicilor elementare ($a+b$).

Marea deosebire, constă însă în faptul că șahul se fundează pe numeroase convenții *de fapt*, în vreme ce matematicile nu admit nici una. (Repetăm: matematicile admit numai convenții de scris. Convenția postulatelor este de același fel).

De pildă, poziția inițială și mersul pionilor împreună cu particularitățile

care regulează mersul lor, constituie tot atâtea convenții de fapt, în număr de o duzină cel puțin (numai pentru pionii), fără a număra pe cele privitoare la celelalte piese, asupra poziției și apoi asupra mersului lor. Ele pot să se schimbe; cele de astăzi nu mai sunt cele de altădată. Luatul „en passant” și rocada reprezintă convenții de fapt, născocite mai târziu. Iar problemele maximele sau inverse, cu lăcuste și călăreți nocturni, alcătuiesc garanția convențiilor viitoare.

Socotim însă că nu se va găsi nimeni care să afirme că în șah nu se raționează!

Există însă o mare diferență între o partidă și o problemă — din acest punct de vedere al apropierei care se face între șah și matematici.

Problema este o întrebare *precisă*, pusă de un spirit altui spirit, existând acord deplin asupra unor reguli impuse. Ori, numai în acest caz special al problemelor s'ar putea aplica algebra în șah, deoarece punerea în ecuație nu este altceva decât traducerea într'un limbaj special, a unei întrebări precise. Dar, iar nu trebuie să greșim socotind aceste creațiuni ale spiritului nostru, bazate pe convenții de fapt și excluzând rezolvarea prin algebră, drept irezolvabile prin raționament.

Evident un anumit fel de raționament, variabil după compozitor, foarte adesea. Rămâne deslegătorului să găsească acest raționament. Ei bine, aceste convenții de fapt sunt atât de adânc înfipite în mintea compozitorului și apoi în a deslegătorului, încât ele devin o a doua natură.

Dacă algebra — cum văzurăm — nu este aplicabilă în șah pentru că raționamentul șahist nu poate duce la o ecuație, asta nu înseamnă că nu există nici o analogie între o problemă de șah și una de matematici. Nicidecum! Întâlnim doar și în matematici o sumă de probleme care nu se desleagă prin punerea în ecuație. Printre altele, se pot cita foarte multe probleme de aritmetică, de geometrie și de tot ceea ce este relativ la numerație, combinații, aranjamente, analize numerice, etc.

Dar (și aici nici o umbră de îndoială) soluția unei probleme de șah se găsește cu ajutorul unui mijloc de cercetare care face parte din categoria combinațiilor.

Numai că — după împrejurare — se creiază continuu câte un fel nou de-a raționa, specific combinației respective!

În general, matematicienii chiar când nu sunt ei înșiși șahiști, se ocupă cu pasiune de aceste produse ale ingeniozității spiritului. Ba mai mult, deși nu socotesc adesea șahul, decât un joc deopotrivă de „serios” ca și tablele sau alte jocuri așa zise distractive, totuși îi acordă o atenție specială. Dealtfel, nu există nici un motiv serios, care să-l împiedice pe un matematician să fie bun șahist sau invers. Nu există incompatibilitate, dar... (ori cât de mult se vor mira cîștitorii acestor rînduri) *nu există nici vre-o legătură serioasă între șah și matematici!*

Prin urmare nu se poate afirma, de exemplu că Dr. M. Euwe este șahist bun, pentru că este profesor de matematici la un liceu din Olanda. Cîeva însă, afirma că locul comun al șahului și al matematicilor, ar fi *concentrarea continuă*, adică fixarea atenției într'un chip cu totul special.

În orice caz, aptitudinile în șah nu par să le atragă pe cele matema-

ție și nici invers. Se poate afirma doar că, de multe ori, spiritul matematic se complăce cu raționamentul special al șahului. De foarte multe ori însă, un spirit nematematic este un șahist mai bun decât unul matematic.

Și mai e ceva: nu, poate fi vorba numai de aptitudine ci și de gust și tendință. În genere, un spirit care se ocupă cu matematicile este fără îndoială un spirit pozitiv care poate să găsească — în cel mai bun caz — raționamentul șahist, interesant pur și simplu, și poate să fie tentat să-l cerceteze. Nu însă prea profund, deoarece n'are nici un rost să studiezi ceva care nu prea servește la nimic și care mai ales nu se sancționează — ca în matematici — în clipa în care studiul său depășește o anumită limită.

Șahul este foarte dificil. Foarte rar un începător devine jucător tare într'un timp scurt, oricâte dispoziții naturale ar avea.

În genere, pentru matematician și asta în cel mai fericit caz, șahul este o știință care clădește pe nisip. Și mai intră un factor foarte important: *distracția*, care nu poate fi privită cu ochi buni de către matematician. Una este severitatea unei probleme de matematici și alta este să deslegi una de șah, care are oarecum caracterul unui amuzament oarecare.

Și acum să revenim la *partida de șah*. Aci nu mai e vorba de un spirit care pune altui spirit o problemă în care să fie prevăzută calea care duce la câștig. Este vorba de două inteligențe, de două forțe care se combat, de două ingeniozități și în plus, de sânge rece și răbdare.

Dacă am presupune două forțe ideale, egal de tari, numai atunci poate ar rezulta o partidă perfectă.

Nu mai că ar rezulta *câteva* partide perfecte, datorite felurimei deschiderilor alese. În realitate, marea varietate a partidelor, o datorim tocmai multelor greșeli comise de cei doi adversari.

Este indiscutabil că, în tot momentul, mutarea ideală, perfectă, fiind consecința poziției, dacă această poziție ar putea să se rezolve matematic, adică dacă ar fi susceptibilă de a fi pusă în ecuație, facultățile celor doi parteneri n'ar mai interveni de fel. Ori, acest lucru nu s'a realizat până acum, iar cunoscutul maestru de șah C. F. Jaenisch care a încercat în 1862 să dea un tratat despre aplicarea calculului matematic în șah, n'a putut alcătui nici măcar volumul privitor la valoarea pieselor de schimb.

În rezumat, trebuie să tragem următoarele concluzii:

1) Oricât sgomot s'ar face în jurul ideii aplicării matematicilor în șah, în speță algebra, nu trebuie să-i dăm nici o atenție.

2) În cel mai fericit caz, doar problemele ar putea să fie traduse prin ecuații, deoarece partida propriu zisă nu înfățișează nici un aspect matematic.

Nu poate dovedi spirit matematic, lupta dintre două capacități, două ingeniozități sau două caractere mai mult sau mai puțin calme sau răbdătoare. Problemele însă, odată admise convențiile de fapt, au foarte multă analogie cu anumite chestiuni de aranjamente și combinări, din domeniul matematicilor.

3) Problema de matematică se pune — dacă se poate spune astfel — *de la sine*. Soluția găsită nu poate fi socotită nici enigmatică, nici dificilă.

Niciodată o problemă de matematici nu dă loc la o sumă de fapte care se petrec în cazul unei probleme de șah.

Se pune de pildă o problemă de șah spre rezolvare. Căutăm, ne chinăm, în sfârșit nu găsim soluția! Și vine cineva, o soluționează la repezeală și ne face să vedem „orbirea” noastră.

— „Extraordinar, ce ușoară este!” — exclamăm noi.

Ne cuprinde rușinea și chiar sila de noi înșine. Este foarte simptomatic tocmai acest fapt: *după rezolvare, o problemă de șah pare extrem de simplă!*

Aceasta tocmai din pricina faptului că ea nu se bazează numai pe raționament.

Există în problemă și „mica șmecherie”, calea ascunsă, prin care compozitorul vrea să încurce pe deslegător să-l îndepărteze astfel de raționamentul direct, adică de acel care pare evident la prima vedere.

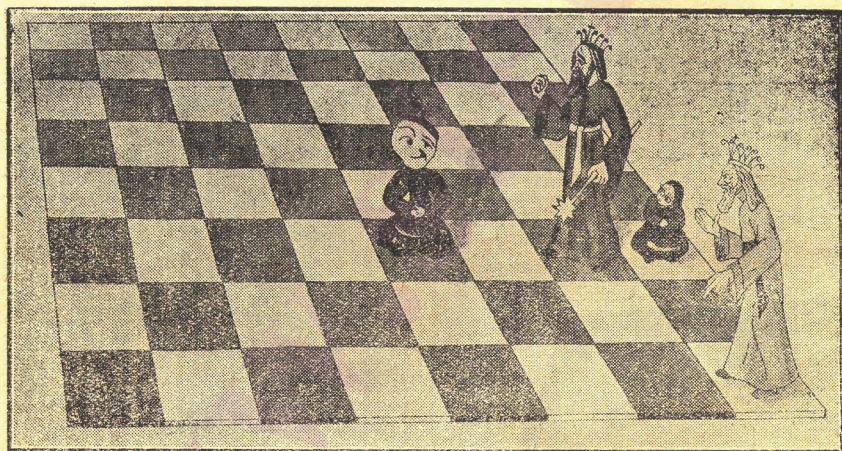
Asemenea procedee de „derută”, nu există în matematici.

Prelucrare de: **Benedict Blasbalg**

după articolul lui: *Studens*

din „Cahiers de l'échiquier français”

Martie 1928

Nebunul negru!

În editura „*Magyar Sakkvilág*” este în curs de tipărire lucrarea concursului din Semmering—Baden 1937 de Dr. J. Hannak.

Abonații revistei „*Magyar Sakkvilág*” vor primi gratis atât lucrarea de mai sus cât și alte broșuri șahiste care vor apare în cursul anului 1938. În ceea ce privește concursul din Semmering — importanța acestei competițiuni este unanim recunoscută de toată lumea șahistă. Amintim că la acest concurs au participat: P. Keres, J. R. Capablanca, Reschewski, Fine, Eliskases, Petrow, Flohr și Ragosin și că s'a jucat tur și retur. (Cf. „CRI” No. 10).

Aljechin și-a recâștigat titlul de Campion mondial învîngându-l pe Euwe cu $15\frac{1}{2}-9\frac{1}{2}!$ (După partida XXX-a $17\frac{1}{2}-12\frac{1}{2}$)

Partida No. 92.

Partida XIII-a din match
Amsterdam, 3. XI. 1937

O partidă de luptă, în care fantezia
însășită de prejudecăți a genialului Al-
jechin, s'a lovit de siguranța jocului
profund a campionului mondial.

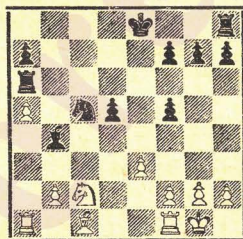
Mult bun simț pozițional și calcul
precis, lată secretele victoriei lui Euwe!

Alb: *Dr. M. Euwe*

Negru: *Dr. Aljechin*

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 c7-c6 3. Cg1-
f3 Cg8-f6 4. Cb1-c3 d5xc4 5. a2-a4 Nc8-
f5 6. e2-e3 e7-e6 7. Nf1xc4 Cb8-d7 8.
Dd1-e2 (Nu 0-0 ca în partida VII unde
Aljechin a răspuns Nd6. Acum la Nd6
9. e4) Cf6-e4 9. 0-0 Nf8-b4 10. Nc4-d3
Nb4xc3 11. Nd3xe4 (Nu 11. bxc — ca
în partida IX-a, unde Euwe a obținut
mari compensații pentru pionul sacri-
ficat, dar nu suficiente pentru câștig)
Nc3-b4 (Până la mutarea 20-a ambii
jucători mută „a tempo”. O dovadă că
au studiat serios această variantă, Nu
mergea 11... Nxe4 12. bxc 0-0 13. Cd2
Ng6 14. Na3 Te8 15. Cc4± Și nici 11...
Nxb2 12. Nxb2 Nxe4 13. Cd2 Ng6 14.
Na3 și Cc4±) 12. Ne4xf5 e6xf5 13. d4-
d5! (Un sacrificiu foarte frumos!) c6xd5
(Flohr crede că ar fi fost mai bine c5)
14. De2-b5 Dd8-a5 (Silit.) 15. Db5xb7
Ta8-b8 16. Db7-c6 (Albul și-a recâștigat
pionul și pionii negrii au o poziție
lamentabilă) Da5-c5 17. Cf3-d4 (Flohr
crede că ar fi fost mai bine 17. Ce5...
La... a/ 17... Dxc6 18. Cxc6 Tb7 19.
Cxb4 Txb4 20. Nd2! cu un final su-
perior, la b/ 17... Dd6 18. Dxd6 Nxd6
19. Ce6 Tb7 20. Td1 Cf6 21. b4 Cu avan-

taj hotărîtor; la... c/ 17... Td8 18. Td1)
Tb8-b6 (Flohr socotește g6 mai bună)
18. Dc6xc5 Cd7xc5 19. a4-a5 (După 19.
Cxf5 Cb3 20. Tb1 0-0 nu prea se vede
câștigul pentru alb) Tb6-a6 20. Cd4-c2!
(Foarte frumoasă combinație! Euwe
sacrifică doi pionii spre a-și plasa pie-
sele dinamic. Vezi diagrama!) Nb4xa5

21. b2-b4 Na5-b4 22. Nc1-b2! (Puncta
sacrificiilor!) Nb4-a5 (Nu mergea... Txa1
23. Txa1 Cd3 24. Nxc7 Tg8 25. Nd4)
23. Nb2xc7 Th8-g8 24. Ng7-e5 Ce5-b3
25. Ta1-a4 Ta6-g6 26. Ne5-g3 (Mai
bine g3) Na5-b6 27. Ta4-f4 h7-h5 28.
Tf4-h4 (Mai bine spune Flohr — 28.
Txf5 h4 29. Nxb4 Txc2+ 30. Rh1 Tg2-
g4 31. Te5+ ±) a7-a5 (La timp! Alje-
chin mai are pentru următoarele 12
mutări, 15 minute de gândire și pozi-
ția este dificilă) 29. Th4xb5 (Td1!) Tg6-
c6 30. Cc2-a3 d5-d4 31. e3xd4 Cb3xd4
(Cine și-ar fi imaginat — spune Flohr —
că negrul va ocupa câmpul d4?) 32. Tf1-
e1+ Re8-d7 33. Rg1-f1 (La 33. Th7 f4
34. Txf7+ Rc8 35. Txf4 Ce2+ cu câș-
tigul calității) Tc6-c3 34. Ca3-b1 Tc3-
c2 35. Te1-d1 Rd7-c6 36. Th5-h6+
Tg8-g6 37. Th6-h8 Rc6-b7 38. Th8-f8
Tg6-g7? (Criza de timp! Mai bine Tg6-
c6 39. Txf7+ Ra6 cu șanse mari de
Remis) 39. Ng3-e5 Cd4-f3 40. Tf8-b8+
(Mai bine 40. Td7+ Rc6-Ra6? 41.

Ta8+ — 41 Td6+ Rc7 42, Td2+ Cxe5 43. Txc2+) Rb7-a7 41. Td1-d7+ (Mutarea din plic) Nb6-c7 42. Td7xc7+ (Aci — spune Flohr — se află Euwe în fața unor probleme grele. 42. Nxc7 43. Txc7+ Rxb8 44. Tc5 Cxh2+ 45. Rg1 Cg4 nu aduce nimic albului; după 42. gxf Tc1+ 43. Re2 Rxb8 44. Txc7 Txc7 45. Nxc7 Tc1 46. Cd2, deși are albul două figuri pe turn, negrul are șanse de remis din pricina materialului. redus) Ra7xb8 43. Tc7xc2+ Cf3xe5 44. Tc2-c5 f7-f6 45. Tc5xa5 (Albul a câștigat un pion după o luptă mare, și poziția sa este mai bună) Tg7-c7 (f4!) 46 Cb1-d2 Tc7-c2 47. Ta5-d5 (Nu 47.

Re2 Txd2+ și Cc4+) Rb8-c7 48. Rf1-e2 Tc2-b2 49. h2-h3 Rc7-c6 50. Td5-d4 Rc6-c5. 51. Re2-e3 Ce5-g6 52. Td4-d8 Cg6-e7 53. Re3-d3 Tb2-b7 54. Rd3-e3 Tb7-b2 (Mai bine Cd5+ 55. Rf3 Tb2) 55. Td8-d3! Ce7-d5+ 56. Re3-f3 Cd5-b4 57. Td3-c3+ Rc5-d4 58. Tc3-b3 Tb2xb3 59. Cd2-xb3 Rd4-e5 60. g2-g3 Cb4-c6 61. h3-h4 Cc6-d8 62. Cb3-c5 Cd8-f7 63. Cc5-d3+ Re5-d4 64. Cd3-e1 (Se putea jertfi calul, mutând Rf4-f5 etc...) Rd4-e5 65. Ce1-d3+ Re5-e6 66. Rf3-f4 Cf7-d6 67. Cd3-c5 Re6-f6 68. Cc5-b3 Negrul cedează! Cifra 13 i-a fost fatală lui Aljechin!

Partida No. 93

Partida XIV-a din match

Zwolle 6.XI. 1937

Alb: Dr. Aljechin

Negru: Dr. M. Euwe

Partida aceasta dovedește odată mai mult, cât de ineputabilă este forța creatoare a lui Aljechin.

Din deschidere îl incurcă pe Euwe, câștigă doi pioni în jocul de mijloc prin minunate pointe tactice, dă în final un pion înapoi și câștigă apoi cu ușurință.

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. g2-g3 (Deschiderea catalană, preferată de Keres și în ultimul timp de maeștri ruși) d7-d5 4. Cg1-f3 d5xc4 5. Dd1-a4+ Cb8-d7 6. Da4xc4 c7-c5 7. Nf1-g2 Cd7-b6 (Negrul vrea să lămurească problemele din centru. Flohr crede că e mai bine a6, b5, Nb7) 8. Dc4-d3 c5xd4 9. 0-0! Nf8-e7 (La... Nc5 10. Td1) 10. Cf3xd4 0-0 (Rău ar fi fost e 5 11. Db5+ Cd7 12. Cf5±) 11. Cb1-c3 e6-e5 12. Cd4-f5 Ne7-b4 (Nu... Dxd3?? 13. Cxe7 etc.; și nici 12... Nc5 13. Dc2 sau 12... Nxf5 13. Dxf5±) 13. Dd3-c2 Nb4xc3 (Euwe dă amândoi nebulii, dar nu se vede justificarea acestei hotărâri Mai bine Dc7) 14. b2xc3 Nc8xf5 15.

Dc2xf5 Dd8-c7 16. Nc1-h6! Se amenință 17. Nxc7 Dg5 + etc.) Cb6-d7 17. Df5-g5 Cf6-e8 18. Ta1-b1 Cd7-c5 (Aceasta este — spune Flohr — poziția pe care a văzut-o Euwe când și-a dat nebunii. Natural pentru final, pionii săi stau mai bine. Numai că până la final mai este și... jocul de mijloc!) 19. Dg5-g4 (Se amenința Ce6) Ta8-d8 Poate mai bine Dc8) 20. Nh6-g5 Td8-d6 21. Dg4-c4 b7-b6 (Se amenința Nxb7) 22. f2-f4 Td6-g6 (La 22... Ce6 23. Dxc7 Cxc7 24. fxe Td7 25. Nc6; la... e4 26. f5; dar mai bine 22... h6 23. fxe Te6 — Flohr). 23. Tb1-d1 e5-e4 24. Ng5-h4 b6-b5 (Spiritual! Mai bine însă Cd6 25. Dd5 Cb5 — Flohr) 25. Dc4-b4 (După Dxb5 Cd6 regina albă n'are câmpur bune) a7-a5 26. Db4-a3 f7-f5? (Td6! sau Cd6!) 27. Nh4-d8 Dc7-a7 28. Rg1-h1 (Nu 28. Dxa5 Ta6 29. Dxb4 Cd6) Tg6-a6 29. Td1-d5! Cc5-e6 30. Tf1-d1 Ce6xd8 31. Td5xd8 Da7-f7 (Spre a opri Db3+) 32. Td1-d5! Ta6-c6 (Mai bine — spune Flohr — Cf6 33. Txf8+ Dxf8 34. Dxf8+ Rxf8 35. Txb5 g6. cu un pion mai puțin dar cu mai multe șanse de remis) 33. Td5xb5 Df7-c4 34. Tb5xf5 Tc6-f6 (La... Txf5 35. Txe8× Rf7 36. Dc7 Rg6 37. Nxe4 etc) 35. Tf5xf6 g7xf6

39. Td8-d4 (Aljechin e în mare criză de timp, altfel ar fi jucat Db3 sau De7) Dc4xe2 (Amenință mat în două mutări) 37. Da3-b3+ Rg8-h8 38 Td4xe4 De2-d2 39. Db3-b1 (Aljechin dă înapoi un pion spre a opri Cd6) Dd2xc3 40. Db3-e1 Dc3xe1 41. Te4xe1 Ce8-d6 42. Ng2-c6! Tf8-b8 (La... Tc8 43. Na4) 43. Te1-e6 Tb8-b1+ 44. Rh1-g2 Tb1-b2+ 45. Rg2

h3 Cd6-f5 46. Te6xf6 Cf5-e7 47. Nc6-e4 Rh8-g7 48. Tf6-e6 Rg7-f7 49. Te6-h6 Th2xa2 60. Th6xh7+ Rf7-f6 51. Th7-h6+ Rf6-f7 52. Th6-a6. Negru cedează! După... a5-a4 53. g3-g4 a4-a3 54. g4-g5 Tc2-e2 (...Ta1 35. f5 a2 56. g6+ Rf8 57. f6 Cxg6 58. Nxg6 și amenință mat) 55. Ne4-f3 Te2-e3 56. Rh3-g4 etc

Partida No. 94

Partida XVII-a din match

Haga 14. XI. 1937

Alb : Dr. M. Euwe

Negru : Dr. A. Aljechin

1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 c7-c6 3. Cg1-f3 Cg8-f6 4. Cb1-c3 d5xc4 5. a2-a4 Nc8-f5 6. e2-e3 e7-e6 7. Nf1xc4 Nf8-b4 8. O-O O-O 9. Dd1-e2 (Euwe cunoaște acum toate finețele acestei variante.) Cf6-e4 (Mutarea lui Loewenfish actualul campion al U. R. S. S.) 10. Nc4-d3 (Cea mai bună. Lupta se dă pentru stăpânirea punctului e4) Nb4xc3 11. b2xc3! (Acest sacrificiu de pion a mai fost încercat de Euwe în partida IX-a. Acolo însă, Aljechin a înapoiat pionul la timp. Deosebirea mai este că în partida IX-a, Aljechin nu făcuse rocada la mutarea 8-a. În locul ei jucase Cbd7. Se poate afirma deci că aci, rocada a fost o mutare greșită. De altfel, în partida XIII-a câștigată de Euwe — a încercat campionul mondial să mutarea 11. Nxexf. Acolo însă nu a găsit Aljechin cele mai bune mutări. Partida de față lămurește definitiv chestiunea : în urma sacrificiului de pion 11. b2xc3! albul obține joc mai bun!)

Ce4xc3 12. De2-c2 Nf5xd3 13. Dc2xd3 Ce3-d5 14. Nc1-a3! Tf8-e8 15. Ta1-b1 b7-b6 (Este greu de ales altă apărare 16. Tf1-c1 (Albul este dezvoltat ideal) a7-a5 17. Cf3-e5 Cd5-b4 (Altfel negru este complet imobilizat) 18. Na3xb4 axb 19. Ce5xc6! (După 19. Txb4 Ca6 și c5) Cb8xc6 (Calul cu pricina! Nici n'a apucat să intre în luptă.) 20. Tc1xc6 e6-e5 (După... T..xa4 21. Db5+) 21. Tb1xb4 e5xd4 22. Tb4xd4 Dd8-b8 23. Dd5-b5 Te8-c8 24. g2-g3 Tc8xc6 25. Db5xc6 h7-h6 26. Td4-b4 Ta8-a6 27. Dc6-b5 (Amenință a5) Db8-a8 28. Tb4-d4 Da8-c8 29. Td4-e4 Rg8-h7 30. Te4-e7 Ta6-a5 31. Db5xb6 Dc8-c1+ (Negrul n'a apucat să amenințe nimic în această partidă. După ..Txa4 32. Txf7 negrul cu cei doi pionii în minus, mai rămâne și în defensivă. Aljechin încearcă o diversiune.) 32. Rg1-g2 Ta5-f5 33. Db6-d4 Dc1-c2 34. e3-e4 Tf5-f6 35. Te7-e5 Tf6-c6 36. a4-a5 (Asta mai lipsea!) Dc2-e2 37. Dd4-d5 Tc6-c1 38. Dd5xf7 (Partida e decisă, negru poate ceda liniștit). De2-f1+ 39. Rg2-f3 Df1-d1+ 40. Rf3-f4 Dd1-d2+ 41. Rf4-g4 Negru cedează!

Aljechin a condus lamentabil partida, dar toată vina cade asupra variantei alese, care este nefavorabilă negrului

În legătură cu norocul în șah

Reti avea o partidă amănată, și la intrerupere refuzase oferta de remis a adversarului său. Analizând însă partida acasă, a descoperit că remisul poate fi forțat. S'a prezentat deci a doua zi directorului concursului și i-a spus că acceptă remis.

Cu surprindere, află că partenerul său venise mai înainte și cedase partida.

Partida No. 95

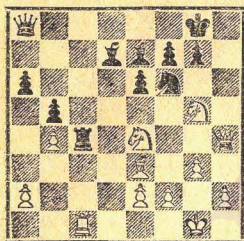
Partida XVI-a din match

Alb: Dr. A. Aljechin Negru: Dr. M. Euwe

1. d2-d4 Cg8 f6 2. c2-c4 e7-e6 3. g2-g3 (Mutarea Catalană) preferată de Keres și jucată de curând în campionatul U.R.S.S., d7-d5 4. Nf1 g2 d5×c4.

5. Dd1-a4+ Cb8-d7 6. Cb1-c3 c7-c5 7. Cg1-f3 (Nu mergea 7. D×c4 c×d 8. D×d4 Nc5 9. Dc4 Db6) a7-a6 8. O-O Nf8-e7 (Negru amenință b7-b5 10. C×b5 Cb6 11. Cc7+ Rf8 12. Dc6 Tb8 13. d×c Nd7) 9. d4×c5 Ne7×c5 10. Da4×c4 b7-b5 11. Dc4-h4 Nc8-b7 12. Nc1-g5 O-O 13. Ta-d1 (Pare un tempo pierdut dar la Tf-d1 Db6 cu atac la f2) Dd8-c7 14. Td1-cl Dc7-b6

15. b2-b4 Nc5-c7 16. Tf1-d1 Nb7-c6 (Se amenința T×d7 și 16.... Tf-d8 nu merge deoarece 17. Ne3') 17. Ng5-e3 (Maestrul Brinckmann dă următoarele variante de câștig pentru alb: 17. Td1×d7! — direct — Nc6×d7 18. Ce5 și acum: a)... h6? 19. N×f6 N×f6 20. C×d7 etc. b)... Ta-d8 19. Ce4! etc. c)... Dd6 19. Cg4! Interesant!) Db6 b7 18. Td1×d7! Nc6×d7 (...D×d7? 19. Ce5 etc.) 19. Cf3-g5 Db7-b8 20. Ng2×a8 Db8×a8 21. Cg5×h7! (Rodul combinațiilor albului!) Tf8-c8! 22. Ch7-g5 Tc8-c4 23. Cc3-e4! (Frumos dar... silit! Vezi diagrama!) Tc4×c1 (La... T×e4 24. C×e4

D×e4 35. D×D C×e4 26. Tc7 Cf6 27. Ng5 Nd6 28. Ta7 cu joc neclar!) 24. Ne3×c1 Da8-d5 25. Ce4-c3 Dd5-e5? 26. Nc1-b2??

(Simplu: 26. Dh8+! R×h8 27. C×f7+ și C×e5 ar fi câștigat realmente pionul și probabil partida.)

Nd7-c6?? (Nici Euwe nu observă pericolul!) 27. a2-a3?? (Oribil! Acum după 26 Dh8+ etc. ar fi rămas albul cu doi pioni în plus!) Ne7-d6 28. e2-e3 De5-f5 29. e3-e4 Df5-g6 30. f2-f3 Cf6-d7 31. Cg5-h3 f7-f6 32. Ch3-f4 Dg6-f7 33. Dh4-g4 Cd7-e5 34. Dg4×e6 Ce5×f3+ 35. Rg1-f2 Df7×e6 36. Cf4×e6 Cf3-d2 (Negrul are perechea de nebuni) 37. Ce6-d4 Cd2×e4+ 38. Cc3×e4 Nc6×e4 39. Rf2-e3 Ne4-b7 40. Cd4-f5 Nd6-c7 (Intrerupere) 41. Nb2-d4 Rg8-f7 42. Nd4-c5 Rf7-g6 43. Nc5-d6 Ne7-d8 44. Cf5-d4 Nb7-d5 45. h2-h3 Nd8-b6 46. Nd6-c5 Nb6-c7 47. Cd4-e2 Nd5-c4 48. Ce2-f4+ Rg6-f7 49. h3-h4! g7-g5 50. h4×g5 f6×g5 51. Cf4-h3 Rf8-f6 52. Ch3-f2! Rf6-f5 53. g3-g4+ Rf5-e6 54. Cf2-h3 Re6-f6 55. Nc5-d4+ Rf6-g6 56. Re3-e4 Nc4-f1 57. Ch3-f2 Nf1-g2+ 58. Re4-d3 Ng2-d5 59. Cf3-d1 Nd5-f3 60. Cd1-f2 Nc7-f4 61. Nd4-e3 Nf4-g3 62. Rd3-d4 Ng3-b8 63. Re4-d3 Nb8-e5 64. Ne3-d4 Ne5-f4 65. Nd4-e3 Remis.

Partida No. 96

Partida XVIII-a din match

Gravenhage 16. XI. 1937

Alb: Dr. A. Aljechin

Negru: Dr. M. Euwe

1. Cg1-f3	d7-d5
2. c2-c4	e7-e6
3. d2-d4	Cg8-f6

(„Pentru prima dată în acest match — spune Euwe — se joacă varianta ortodoxă a gambitului Damei“).

4. Cb1-c3

În felul acesta poziția este mai elastică și negrul e pus în fața a felurite probleme" Euwe).

c7-c5

(„Cei mai mulți teoreticieni socotesc această mutare drept cel mai bun răspuns la 4. c3. Urmarea partidei de față, demonstrează că albul obține avantaj" Euwe).

5. c4×d5	Cf6×d5

(„După e×d, intră negrul într-o variantă nefavorabilă a apărării Tarrasch" Euwe).

6. e2-e4	Cd5×c3
7. b2×c3	c5×d4
8. c3×d4	Nf8-b4+
9. Nc1-d2	Nb4×c3

(„După... Da5 și dublul schimb la d2 stă albul mai bine" Euwe).

10. Dd1×d2	O-O

11. Nf1-c4

(„Albul amenință mai târziu d5. Până aici s'a jucat ca în partida Keres-Fine Ostende 1937" Euwe).

Cb8-c6

(„Fine a jucat aici Cbd7-Cc6 este mai agresivă" Euwe).

12. O-O	b7-b6
13. Tf1-d1	Nc8-b7
14. Dd2-f4	Ta8-c8
15 d4-d5	

(De-acum înainte începe o luptă crâncenă. Negrul va avea mari probleme de rezolvat !)

e6×d5

16. Nc4×d5	Dd8-e7

17. Cf3-g5

(Amenință C×f7, N×f7+, D×f7+, Td7+ și T×b7)

Cc6-e5 !

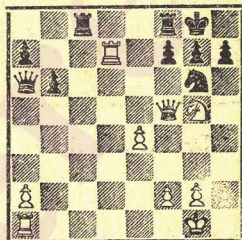
(O mutare de apărare, excelentă).

18. Nd5×b7	Ce5-g6 !

19. Df4-f5	De7×b7

20. Td1-d7	Db7-a6 !

(Puncta întregului sistem de apărare al negrului. N'ar fi fost bine Te7 din pricina : 21. Ta-d1. Acum nuse poate 21. T×f7 deoarece D×a2 ! 22. T×f8+ C×f8 !) Vezi diagrama.

21 h2-h4	Tc8-c5

22. Td7-d5	Tc5×d5

(„Mai bine Dc8", Spune Euwe)

23. e4×d5	Da6-c8

24. Df5-e4	Tf8-e8

25. De4-a4	Te8-e7

26. d5-d6	Te7-d7

27. Ta1-d1	Cg6-f8

28. Da4-f4	Dc8-c6

29. Cg5-e4

(Manevrele pieselor albe sunt foarte instructive).

Dc6-c2

(Singura posibilitate de a întreprinde ceva).

30. Td1-c1

(Euwe crede că după Td2, albul și-ar fi menținut avantajul fără riscurile sacrificiului de pion).

Dc2×a2

31. h4-h5

(„N'ar fi fost bine 31. Cf6+g×f 32. Dg4+Rh8 33. Tc8 Da1+ 34. Rh2 De5+ 35. g3 D×d6 36. T×f8+ D×f8 37. D×d7 și negrul are doi pioni în plus Euwe).

h7-h6

(Se amenința h5-h6)

32. Ce4-g3! Cf8-e6

33. Df4-e5

„Poate mai bine 33. Tc8+ Td8 34. Dc1.

Dr. A. Aljechin

Acum se amenința Tc8+ și la a)...Td8

35. Txd8 Cxd8 36. De8+ etc.

b) Rh7 35. De4+ g6 36. De5 Cg7 37 Ce4 etc).

Da2-a6

Călătoria reginei negre a fost extrem de interesantă).

34. Cg3-f5

Da6-d3

35. Rg1-h2

(Interesant ar fi fost: 35. Tc8+ Rh7

36. Cxh6 gxh 37. Th8 == La 36....

Dd1+ 37. Rh2 Dxd6 48. Th8+! și.

Cf7+ etc. Negrul răspunde însă 36... Td8!)

Rg8-h7

36. Tc1-c3

De3-d1

37. f2-f3

Dd1-d2

38. Tc3-c4

Dd2-g5

39. Tc4-h4

Dg5-f6

40. De5-e4

Ce6-c5

41. De4-c2

(Mutarea pusă în plic).

a7-a5

a5-a4

42. g2-g3

(Iată și riscul pe care-l implică sacrificiul pionului a2. În momentul în care albul nu mai are amenințări reale, acest pion merge nestingherit către a1)

43. Th4-g4

g7-g6

44. Cf5-h4

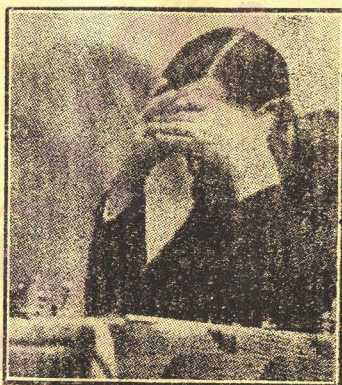
Df6xd6

45. h5xg6+

f7xg6

46. Tg4-d4!!

(Această posibilitate tactică salvează partida!)

Dr. M. Euwe

Dd6-e6

(După Dxd4 48. Dxd6+ Rh8 48. De8+ nu merge Rg7 din pricina Cf5+ și albul ține remis prin şah etern).

47. Td4xd7

Cc5xd7

48. Dc2xa4

h6-h5

49. Da4-c2

Cd7-e5

50. Rh2-g3

Ce5-c4?

(Mai bine Dc4).

51. Ch4xg6!

Remis!

După Ce3+ 52. Rf2 Cxc2 53. Cf8+ și Cxe6.

Un sfat dubios: „Disprețuiți sacrificiile deoarece sunt foarte des incorecte; jucați mai mult strategic și mai puțin tactic!”

Confuzii de felul acesta fac mai toți comentatorii matchului Aljechin Euwe, care afirmă că tactica a învins strategia.

V A R I A

Un matematician german, a claculat numărul pozițiilor posibile pe tabla de șah. Numărul se înfățișează astfel : 7.534 686 312 361 225 327 urmat de 33 zeruri !!

Poeziile șahiste sunt în genere slabe. Iată o parodie foarte spirituală a poeziei „*Le Vase brisé*” de Sully Prudhomme care fiind o... excepție, confirmă regula.

Mon Jeu — ô comble de déveine ! —
D'un coup magistral fut fêlé ;
Ce coup ne m'a troublé qu'à peine :
Nul échec ne l'a révélé

Mais la légère meurtrissure,
Mordant Pion, Fou, Cavalier, Tour,
Dans sa marche prudente et sûre
Me prépare un bien méchant tour

Tout mon sang a fui goutte á goutte
Je gis vaeseux, morne, épuisé
Le mat est prêt, sans aucun doute :
N'approchez pas : je suis brisé !

După „*Les Cahiers de l'échiquier français*”

Cineva, căutând să-și explice de ce chibiții văd mai bine decât jucătorii și constatând că un jucător bun este un chibiț mizerabil precum chibițul este un jucător prost, socotea că privirea laterală a pieselor (adică așa cum stau de obicei privitorii, chibiții) este mult mai favorabilă conceperii planurilor juste de joc.

Autorul unei combinații, nu este în realitate cel care o face ci acel care o suferă.

Nicodată nu se câștigă o partidă de șah. Cel mult se poate spune că adversarul o pierde,

Deasemenea, o poziție nu poate fi niciodată îmbunătățită. Cel mult oate fi compromisă.

Capablanca fiind întrebat odată dacă — în partidele simultane joacă cu toată forța și contra domnișoarelor, a răspuns astfel : „De curând, într'un simultan dat la New-York, am lăsat o domnișoară foarte frumoasă, să obțină o poziție câștigată. La un moment dat, privind din întâmplare alături, am zărit în spatele ei pe unul dintre cei mai tari jucători ai Americii. De-atunci m'am lecut !”.

Flecăreala chibiților este de multe ori extrem de plicticoasă. Dacă ai sta să-i ascuți, au prevăzut întocmai cele mai bune mutări. Câteodată însă sunt extrem de surprinși : „bine dar de ce n'ai jucat cutare mutare ?”

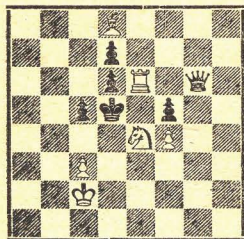
Și tocmai când vrei să-i explici că dacă ai fi jucat cum spunea el, ai fi pierdut regina în câteva mutări, constai că domnul chibiț a dispărut !

PROBLEME ȘI STUDII

Problema No. 33

(inedită)

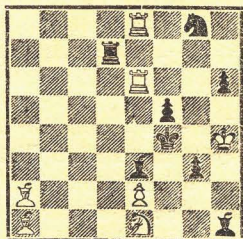
A. F. Ianovic

Mat în două mutări!

Problema No. 34

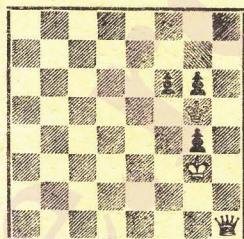
O. Zimmerman

Mat în trei mutări

Problema No. 35

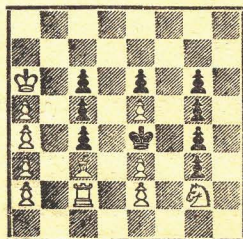
C. Mann.

Mat în patru mutări!

Problema No. 36

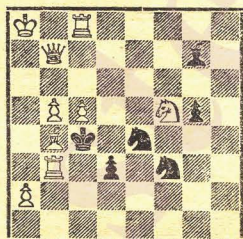
S. Loyd

Mat în patru mutări!

Problema No. 37

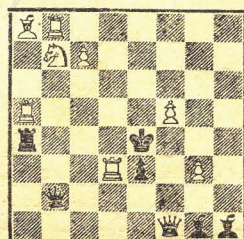
C. Mansfield

Mat în două mutări!

Problema No. 38

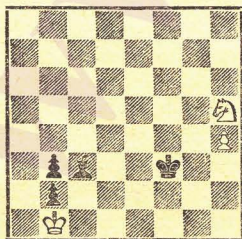
A. Ellermann

Mat în două mutări!

Studiul No. 14

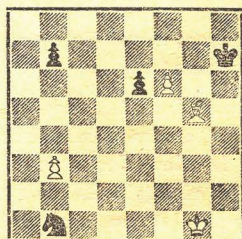
K. Fabel

Alb joacă și face remis!

Studiul No. 15

T. R. Dawson

Alb câștigă

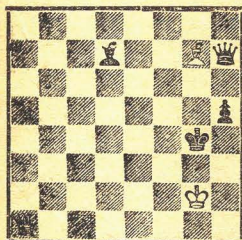
— Soluțiile problemelor, studiilor și temelor din numărul de față se primesc până la 10 Februarie 1938.

— Tot ceea ce privește șahul, pe adresa ; B. Blasbalg. Str. P. Cerna 26

T E M E

Studiul No. 16

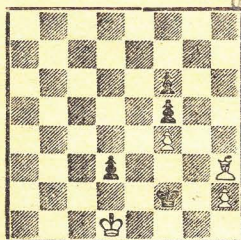
A. Troitzky

Alb câștigă!

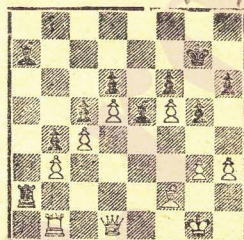
Studiul No. 17

O. Duras

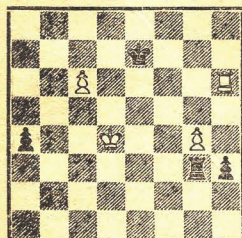
Alb câștigă!

Tema No. 67

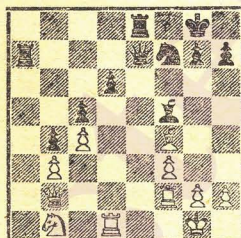
Cum continuați la negru?

Tema No. 68

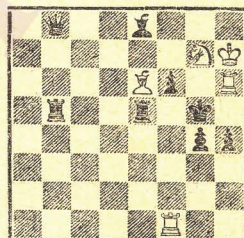
În această poziție, albul a jucat 1. Re5? a3 2. Th7+ Rf6! și a pierdut. Putea să facă Remis?

Tema No. 69

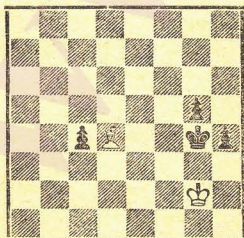
În această poziție a jucat albul Tt2-d2. A mutat bine?

Tema No. 70

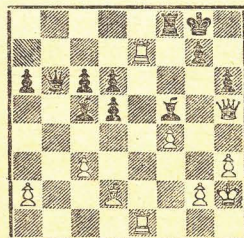
Cum decide albul partida în favoarea sa, în patru mutări?

Tema No. 71

Negrul la mutare poate câștiga?

Tema No. 72

Cum continuați la alb?

— La împlinirea a 150 puncte se acordă un premiu în reviste sau cărți de șah.

Partida No. 97

Partida XIX-a din match

20. XI. 1937 — Eindhoven

Alb: Dr. M. Euwe

Negru: Dr. A. Aljechin

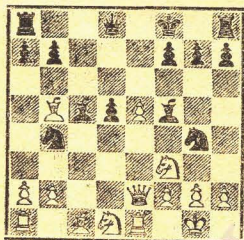
1. c2-c4 e7-e6 2. d2-d4 Cg8-f6 3. Cb1-c3 Nf8-b4 4. Cg1-f3 Cf6-e4 (Următorul joc îndrăcit al figurilor negre este rodul unei fantezii extraordinare.

Deși partida poate fi socotită incorectă de către spiritele sceptice, noi socotim că aci, Aljechin s'a întrecut pe sine! Virtuozitatea cu care știe să obțină maximul de randament dinamic al pieselor. nu a fost până'n prezent egalată.

Ești inclinat să crezi că un nebun nu este egal cu un cal și te vezi silit să micșorezi mult din valoarea globală a turnului. Această revalorizare este semnul creației și în acest sens se poate compara stilul lui Keres cu al lui Aljechin).

5. Dd1-c2 d7-d5 6. e2-e3 c7-c5 7. Nf1-d3 Ce4-f6 (Cine ar fi crezut că acest cal va reveni la f6 ??). 8. c4×d5 e6×d5 9. d4×c5 Nb4×c5 10. O-O Cb8-c6 11. e3-e4 Nc5-e7 (Silit, deoarece negrul trebuie să renunțe la rocadă).

12. e4-e5 Cf6-g4 13. Tf1-e1 Cc6-b4 (Caii negrii au pornit razna pe flancuri). 14. Nd3-b5+ Re8-f8 (Evident!) 15. Dc2-e2 Ne7-c5 16. Cc3-d1 Nc8-f5 Vezi diagrama (Nostimă este poziția

simetrică a nebunilor și cailor negrii). 17. h2-h3 h7-h5! 18. Nc1-g5 (Glosatorul își poate pune întrebarea legitimă: cum va continua negru? Următorul sacrificiu de cal, se bazează pe echivalente poziționale și mai puțin materiale. Calul nu putea să fie luat în mutarea 18-a, deoarece după h×g și Dh4 albul ar fi fost pierdut). Dd8-b6 19. Cf3-h4 Nf5-e4 20. h3×g4 Cb4-c2 21. Cd1-c3 Cc2-d4! 22. De2-f1 h5×g4 23. Cc3-a4 Db6-c7 24. Te1×e4 (Spre a reduce din dinamismul pieselor negre) d5×e4 25. Df1-c4 Ta8-c8 26. Ta1-c1 b7-b6 27. Ca4×c5 b6×c5 28. Nb5-a6 Dc7×e5! 29. Na6×c8 De5×g5 30. Dc4×c5+ Dg5×c5 31. Te1×c5 Th8×h4 (Cine ar fi crezut că se va ajunge la această poziție prozaică?) 32. Tc5-c4 Cd4-e2+ 33. Rg1-f1 Ce2-f4 (Amenința mat la h1) 34. Rf1-g1 g4-g3! 35. Nc8-a6 (La 35. f×g Ce2+ 36 Rf2? e2+! și — 36. Rf1 C×g3+) g3×f2+ 36. Rg1×f2 Th4-h6 (Nu Cd3+ 37. Rg3 cu amenințarea Tc8+ etc).

37. Tc4×e4 Th6×a6 38. Te4×f4 Ta6×a2 39. Tf4-b4 g7-g6 40. Tb4-b7 Rf8-g7 41. Rf2-f3 g6-g5 42. b2-b4 Rf7-g6 43. b4-b5 f7-f5 44. b5-b6 Ta2-a3+ 45. Rf3-f2 a7-a6 46. Tb7-b8 Ta3-b3 47. b6-b7 Rg6-g7 (Se amenința Tg8+ și b8D) 48. Tb8-a8 Tb3×b7 49. Ta8×a6 Remis.

Partida No. 98

Partida XXI-a din match

Amsterdam 25. XI. 1937

Alb: Dr. M. Euwe

Negru: Dr. A. Aljechin

1. d2-d4 Cg8-f6 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 b7-b6 (West-Indiana se joacă pentru prima oară în acest campionat!)

4. g2-g3 Nc8-b7 5. Nf1-g2 Nf8-b4+ 6. Nc1-d2 Nb4-e7 (În felul acesta conduce Aljechin și apărarea Olandeză. Nebunul alb nu mai are rosturile sale firești la d2, dacă nu a „redus” la nimic, prin schimb, pe rivalul său dela f8. Acum el va fi schimbat cu ușurință de calul f6-e4 sau va pierde două tempo-uri, retrăgându-se. Mutarea constituie un fel de „patent” al jucătorilor ruși...) 7. Cb1-c3 Cf6-e4 8. O-O O-O 9. d4-d5 Ce4×d2 10. Dd1×d2 Ne7-f6 11. Ta1-d1 d7-d6 12. d5×e6 f7×e6 13. Cf3-d4 Nb7×g2! 14. Rg1×g2 (Greșit 14. C×e6 De7 15. C×f8 N×c3 16. b×c Nb7 urmat de D×f8 și Cbd7) Dd8-c8 15. Dd2-e3 (O mutare slabă Planul de joc al albului este incoherent. Mai bine 15. e2-e4) Nf6×d4 16. Td1×d4? Cb8-c6 17. Td4-e4? Tf8-f6 (Negru nu joacă e5, spre a nu ceda albului importantul câmp strategic, d5).

18. f2-f4 (Plauzibil) Dc8-d7 19. g3-g4 (Poate mai indicată manevra Cb5-d4.

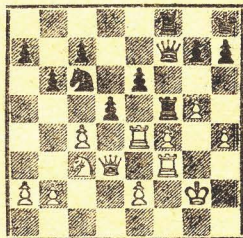
În orice caz mutarea De3 a fost foarte nefericită. Să se observe tristul rol al pionului e2!) Ta8-f8 20. g4-g5 Tf6-f5! 21. h2-h4 (După T×e6 T×f4 22. T×T T×T etc, finalul care rezultă este în defavoarea albului din pricina poziției mizerabile a pionilor săi). Dd7-f7 22. Tf1-f3 Rg8-h8 23. De3-d3 d6-d5! (Strategic negrul a câștigat partida! Vezi diagrama!

Albul s'a baricadat atât de „bine”, încât turnul e4 par'că stă închis în cușcă! Greșala nu este 23. Dd3.

În acea poziție albul nu putea întreprinde nimic, în sensul salvării sale! N'ar fi mers 23. T×e6 Cd4 24. Te7 D×c4 25. Te4 c5 etc...) 24. Te4×e6 (Un sacrificiu dictat de împrejurări!

După 24. c×d e×d se amenință d4 și albul pierde o piesă). Cc6-b4! S'ar fi putut și D×e6 25. c×d Dd7 26. d×c D×d3 etc.) 25. Dd3-e3 Cb4-c2 26. De3-d2 Df7×e6 27. c4×d5 De6-f7 28. Dd2×c2 Tf5×f4 29. Dc2-d3 Df7-h5 30. Tf3×f4 Tf8×f4 31. Dd3-h3 Tf4-g4+ 32. Rg2-f2 h7-h6! (Amenință h×g și acum nu se poate 33. g×h deoarece: Df5+ și oriunde se duce regele alb urmează șah și se câștigă regina albă.

Evident la 34 Df3 Tf4.) Albul cedează!

Restul partidelor în No. viitor.

NOUTĂȚI TEORETICE

Deschiderea Catalană

Schematic, această deschidere este caracterizată prin g2-g3 în mutarea doua, ca răspuns după 1. d2-d4 la: 1... e6, 1... d5, 1... f5, 1... Cf6. Această mutare, legată de ideea fianchetării ne-bunului la g2, pare a da mai multă satisfacție jucătorilor moderni, pe deoparte pentru că se combate admirabil o eventuală variantă Tarrasch (1. d4 d5 2. c4 e6 3; Cc3 c5 4. c×d e×d 5. Cf3 Cc6 6. g3;) și pe de alta, pentru că oferă noi forme, noi posibilități de luptă în variantele obișnuite.

După: 1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cg1-f3 Cg8-f6 4. g2-g3, practica ultimelor concursuri, a înfățișat următoarele variante:

a)... d5×c4 (Gambitul Catalan acceptat).

5. Dd1-a4+ Cb8-d7 (În partida Keres-Ragosin-Baden 1937 s'a jucat Cc6 6. Ng2 Nd7 7. D×c4 Cb4 8. Db3 c5 9. Cc3 și albul stă mai bine). 6. Nf1-g2 (Aljechin a jucat în partida XIV-a. 6. XI. 1937 — contra lui Euwe 6. D×c4 c5 7. Ng2 Cb6 ? 8. Dd3 c×d 9. O-O Ne7 10. C×d4 O-O 11. Cc3 c5 12. Cf5! Nb4 13. Dc2 N×c3 14. b×c N×f5 15. D×f5 ±).

Deasemenea în partida XVI-a a matchului, a continuat Aljechin, după: 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. Ng2 d×c 5. Da4+ Cbd7 6. Cb1-c3 (Nu D×c4) c5 7. Cf3 a6 8. O-O Ne7 9. d×c N×c5 10. D×c4 b5 11. Dh4 Nd7 12. Ng5 O-O 13. Ta-d1+) a7-a6 7. Cb1-c3 Nf8-d6 (c5!) 8. O-O O-O. 9. Da4×c4 b7-b5 10. Dc4-d3 Nc8-b7 = Petrow-Fine-Baden 1937.

b) 4.... c7-c6 5. Dd1-c2 Nf8-e7 (La Kemerî s'a încercat și Ce4) 6. Nf1-g2 O-O 7. O-O b7-b6 8. Cf3-e5 Nc8-a6 9. Tf1-d1 Cb8-d7 10. c4×d5 Cd7×e5 Fine-Ragosin-Baden 1937.

c) 4.... Nf8-e7 (O mutare de desvoltare) 5. Nf1-g2 O-O 6. O-O c7-c6 (sau 6.... Ce4 7. Cc3 C×c3 8. b×c c6 9. Db3 b6 10. Cd2 Flohr- A. Steiner Kemerî 1937) 7. Cb1-d2 Cb8-d7 8. Dd1-c2 b7-b6 9. b2-b3. (Și acum s'a ajuns la o variantă a sistemului Zukertort-Reti) Nc8-b7 10. Nc1-b2 Flohr-Ragosin-Baden 1937.

d) 4.... c7-c5 5. c4×d5 Cf6×d5 (Cu e×d se intră în varianta Tarrasch) 6. Nf1-g2 Cb8-c6 7. O-O Nf8-e7 8. d4×c5 Ne7×c5 9. Dd1-c2 Dd8-e7 10. a 2-a 3 Nc5-b6 ? (Mai bine... O-O 11. e4 Cc7 12. b4 Nd4 13. C×d7 C×d4 14. Db2 e5) 11. e2-e4 Cd5-f6 12. Cb1-c3+ Opocewsky-Becker Teplitz-Schönau 1937.

În partida XXIV-a a matchului revanșă Aljechin-Euwe s'a jucat următoarea variantă: 1. Cf3 d5 2. c4 e6 3. d4 Cf6 4. Cc3 c5 5. c×d C×d 6. g3 c×d 7. C×d5 D×d5 8. D×d4 D×D 9. C×d4 Nb4+ 10. Nd2 N×N 11. R×d2 Re7 12. Ng2 Td8 13. Re3 Ca6 și albul (Aljechin) a câștigat acest final!

e) 4.... b7-b6 Keres-Felgin-Kemerî 1937.

Deasemenea mai pot rezulta poziții extrem de interesante după: 1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Cb1-c3-Cg8-f6 4. Cg1-f3 Nf8-e7 și acum 5. g2-g3 O-O 6. Nf1-g2.

a) 6.... c7-c6 (Pasiv) 7. O-O Cb8-d7 (La... d×c? 8. Ce5 b5 9. CXb5!) 8. b2-b3 (Schema Réti) b7-b6. 9. Nc1-b2 a7-a5? 10. Cf3-d2! Nc3-a6 11. e2-e4 ± Keres-Böök-Kemerî 1937.

b) 6... b7-b6 7. O-O Nc8-b7 8. Dd1-a4 Keres-Feigin-Kemerî 1937.

c) 6..., d5×c4 și c7-c5.

După Dr. S. Tartakower

din „Magyar Sakkwilag”, Nov. 1937

Ultimul campionat al U.R.S.S. e bogat în noutăți teoretice. Notăm următoarele deschideri mai însemnate.

Apărarea Siciliană

Varianța Balaurlului

1. e2-e4 c7-c5 2. Cg1-f3 d7-d6 3. d2-d3 c5×d4 4. Cf3×d4 Cg8-f6 5. Cb1-c3 g7-g6.

A) I. 6. f2-f3 Nf8-g7 7. Nc1-e3 O-O 8. Dd1-d2 d6 d5 (vezi II.) 9. e4-e5 Cf6-e8 10. f3-f4 (10. Nh6? Cc6 11. N×g7 CXg7 12. f4 Cf5. (Rauzer-Goglidze-Leningrad 1936) Cb8-c6 11. g2-g3 Cc6×d4 (f6? 12. Ng2 Cc7 13. e×f N×f6 14. O-O-O ±) 12. Ne3×d4 ±.

II. 8..., Cb8-c6 (Konstantinopolsky-Kan) 9. O-O-O Cc6×d4 10. Ne3×d4 Nc8-e6 11. Rc1-b1 Ta8-c8 (La... Da5 12. Cd5!) 12. h2-h4 a7-a6 (vezi a) 13. h4-h5 b7-b5 (Nu... CXh5? 14. N×N și g2-g4) 14. g2-g4 Tf8-e8 15. Cc3-d5 Ne6×d5 16. e4×d5 Dd8-c7 17. h5×g6 ±

a) 12.... Ne6-c4 13... g2-g4 (Acum n'ar fi mers 13. h5 deoarece e5 și CXh5) Nc4×f1 14. Td1×f1 Dd8-a5 ±

B) Așa numitul *atac-baionetă*, care a dus la Nottingham 1936 la cunoscuta partidă remisă dintre Aljechin și Botvinnik, încă nu este pe deplin lămurit.

6. Nf1-e2 Nf8-g7 7. Nc1-e3 Cb8-c6 8. Cd4-b3 Nc8-e6 9. f2-f4 O-O 10. g2-g4 d6-d5 11. f4-f5 Ne6-c8 12. e4×d5 (Bine este și 12. f×g h×g 13. e×d Cb4 14. Nf3 e6 15. Nc5! Cb×d5 16. CXC CXd5 ±) Cc6-b4 13. Ne2-f3 (Aljechin a jucat 13. d6 D×d6 14. Nc5 Df4! 15. Tf1 D×h2 16. N×b4 CXg4! 17. N×g4 Dg3+ 18. Tf2 Dg1+ Remis prin șah etern) g6×f5 14. g4-g5 Cf6-g4 15. Ne3-c5 Cb4-a6 (Așa a jucat Bondarewsky contra lui Alatorzew. Aci însă a comis primul o greșală, mutând 16. Nc5-d4? a urmat... e7-e5! 17. d5×e6 Nc8×e6 și negrul a obținut atac) 16. h2-h3 (Analiza lui Keres) Cg4-e5 (La 16... CXc5 17 h×g). 17. Nc5-d4. În orice caz, nici această analiză nu este concludentă.

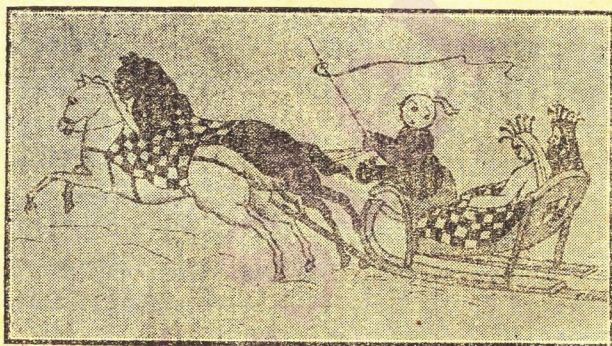
Deschiderea Réti

1. Cg1-f3 d7-d5 2. c2-c4 d5-d4 (Atât de mult discutata varianță Rubinstein. Ideia este: f6 și e5. Până în prezent n'a putut să fie răsturnată).

3. b2-b4 (Cea mai plauzibilă, deoarece negrul putea să continue și cu c5). (În partida XXII-a a matchului revanșă Aljechin-Euwe, primul a jucat aci: 3. e3 Continuarea a fost: Cc6 (Mai bine c5) 4. e×d C×d4 5. C×C D×d4 6. Cc3 Cf6 7. d3 c6 8. Ne3 Dd7 9. d4 și albul stă mai bine). f7-f6.

4. e2-e3 d4×e3 5. f2×e3 e7-e5 6. Dd1-b3 a7-a5 7. b4-b5 e5-e4 (Împotriva mutării d2-d4) 8. Cf3-d4 f6-f5 9. Nc1-a3 Cg8-h6. 10. Cb1-c3 c7-c5 11. b5×c6 Cb8×c6 12. Cd4-b5 Nf8×a3 13. Cb5×a3 O-O 14. Nf1-e2 (Partida Lisitzin-Rabinowitch. Jocul negrului e preferabil).

După „British Chess Magazine” (Oct.-Noemb. 1937).

Campionatul Interșcolar pe 1937-38

Nr. crt.	Numele liceului	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Puncte	Clasif.
1.	Lic. Gh. Șincai	■	1	2 ¹ / ₂	2	¹ / ₂	¹ / ₂	0	2	8 ¹ / ₂	VIII
2.	Lic. Cantemir	5	■	6	3 ¹ / ₂	3	1	5	4	27 ¹ / ₂	I
3.	Lic. M. Basarab	3 ¹ / ₂	0	■	2	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	3	3	20 ¹ / ₂	V
4.	Lic. M. Viteazul	4	2 ¹ / ₂	4	■	4	3	3	2 ¹ / ₂	23	IV
5.	Lic. M. Eminescu	5 ¹ / ₂	3	1 ¹ / ₂	2	■	1 ¹ / ₂	4	2	19 ¹ / ₂	VII
6.	Col. Sf. Sava	5 ¹ / ₂	5	1 ¹ / ₂	3	4 ¹ / ₂	■	2	2	23 ¹ / ₂	III
7.	Lic. Gh. Lazăr	5	1	3	3	2	4	■	2	20	VI
8.	Lic. Sf. Iosif	4	2	3	3 ¹ / ₂	4	4	4	■	24 ¹ / ₂	II

Ș T I R I

S'a perfectat un match prin corespondență între Anglia și România cu zece participanți.

Congresul anual al „Federației Române de Șah” se va ține în luna Ianuarie 1938.

„Campionatul național” pe 1938 are loc — în cursul lunii Ianuarie 1938.

Finala se va juca numai cu 12 participanți. Un maestru străin și d-l Halic actualul campion al României, intră de drept în finală.

În sfertul de finală intră campionii cercurilor. În semifinală pot participa — finaliștii de anul trecut, campionii regionali, foștii campioni ai țării, cei care au alcătuit echipa olimpică la München 1936 campionii Capitalei și primul clasificat în fiecare grupă, în sfertul de finală.

Finala va avea ori zece grupe și numai primul calificat va intra în finală, ori cinci grupe, în care caz, primii doi calificați, din fiecare grupă vor putea să intre în finală.

Atât finala, semifinala, cât și sfertul de finală, vor fi dotate cu premii numeroase, în bani și lucrări șahiste.

Federația va facilita participarea provincialilor, prin eventuale reduceri pe „C. F. R.” și alte înlesniri în legătură cu întreprinderea.

* * *

Un match de compoziție (probleme) între România și Finlanda s'a terminat cu victoria țării noastre: 79—77!

Campionatul național Italian pe 1937-1938

I. Castaldi 10 p. (din 14) II-III Stalder și Nestler $9\frac{1}{2}$ p. IV Sacconi 9 p. V-VIII Calà, Staldi, Calapso, Riello 8, IX Marotti $7\frac{1}{2}$ X-XI Hellman și Norcia 7, XII Roselli $5\frac{1}{2}$ (?) XIII Treichler $3\frac{1}{2}$ XIV Guarini $2\frac{1}{2}$ XV Jesu 2.

Botoșani. S'a terminat concursul principal al cercului de șah „Botoșani” pentru campionatul pe 1937, jucat cu tur-retur. Campion al cercului a ieșit tânărul avocat Vasile Simionovici, care a obținut $21\frac{1}{2}$ puncte din 24 posibile (89%).

Urmează II D-tru Mihailescu $19\frac{1}{2}$ puncte;

III. Ion Dumitru 18; IV. Bogdan Gailav $16\frac{1}{2}$;

V-VI Mihail Boacă și Ioan Pintilie câte 13 p.;

VII. Profesor N. Bidnei 12; VIII Maior V. Lascărache $10\frac{1}{2}$;

IX. Prof. E. Țâmpoc 9; X. N. Botez 8; XI. Ioan Crețu 7;

XII Ioan Apăteanu $6\frac{1}{2}$ și XIII Mihai Cornaci $1\frac{1}{2}$.

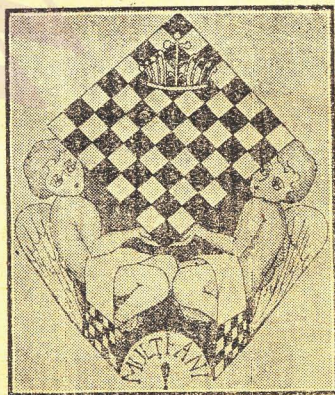
Concursul nostru între deslegători

(după No. 10)

1. Nicolae Leu (Loco) 149 p. 2. Liviu Țucă (Loco) 141 p. 3. V. Postelnicov (Comrat) 110 p. (No. 10??...) 4. A. Stellia (Dumbrăveni) 102 p. 5. Budiș Traian (Loco) 79 p. 6. Marin Ionescu (Loco) 78 p. 7. Noșl Florin (Loco) 62 p. 8-10. I. Pălămaru (Salcea), S. Samarian (Chișinău) și I. Rădoi V. Garoi Brăila) 56 p. 11. Eug. Costea (Tg. Mureș) 55 p. 12. Vobis (Comrat) 49 p. 13. Prof. Har. Mihăilescu (Curtea de Argeș) 43 p. 14-15. Marînescu Ion (Loco) și V. Tacu (Colceag) 46 p. 16. V. Marcu (Loco) 44 p., 17-18 N. Văgâi (Lipcani) și V. Cucine 42 p., 19. Gh. Goșman (Tântari) 41., 20. Pawelly Kowacs 40 p., 21. Ad. Segall (Loco) 39 p., 22-23 Lt. Gr. Râmnicianu (Galați) și Ing. Gr. Caminschi (Chișinău) 38 p., 24. Oculov Vladimir (Hotin) 34 p., 25-26 Buzlea, Pavel (Odorhei) și C. Ștefăniu (Loco) 28 p., 27. G. Sbârnea (Tecuci) 25 p., 28. C. Popovici (Lugoj) 24 p., 29. Dem. Prejbeanu 23 p., 30-31 I. Luman (Noerich) și Al. Gorșcovoz (Constanța) 21 p. 32. D. Ardeleanu (Reșița) 20 p., 33. Oct. Cresneac și Gabr. Popovici 19 p. 34-39. B. Bâhov, Zenis I., V. Sostac, R. Macritzky, M. Alexeev, V. Cărlan (Loco) 17 p., 40. Dr. L. Spireanu (Caracal) 15 p., 41-42 Popovici (Dorohoi) și Krumes Gh. (Turnu Măgurele) 13. p., 43-45. M. Teodorescu (Ploești), C. Bugariu (Reșița) și Lucian Cristea (Roșiori de Vede) 12 p., 46. H. Georgescu (Loco) 9 p., 47-50. N. Sbuchea (Orăștie), A. Andru (Loco), C. Păpușa (Loco) V. Leontescu (Loco) 5 p., 51-53 Duțu I. Dumitru (Ploești) Gh. Velescu (Loco), N. Romanuși 4 p., 54-56. Ilie Mihalache (Vlădeni-Mihăileni) Tudor Popa (Corabia) și S. Bișor 3 p., 57-59. Eug. Brătescu (Loco), V. Popovici (Iași) și I. Sassu p.

Deslegătorilor care nu trimit soluții, trei numere consecutive, li se anulează punctele.

Soluțiile în N-rul viitor.

Titlurile (șah și bridge) și desenele cuprinse în rubrica de șah de D-ra Bibi A. Rădulescu.